

Konference om

Grundtvig, krig og geopolitik

Vartov, 3/9 2024 kl. 9.30-16

Det er et privilegium kun at have oplevet fred. Men selvom historikere bestræber sig på at gøre fortiden levende, medfører lang tids fred næsten uundgåeligt, at vi glemmer og fortrænger krigens altafgørende betydning. Ruslands angreb på Ukraine den 24. februar 2022 har imidlertid gjort det klart, at det er nødvendigt at anskue krig og geopolitik, for at forstå en tid, der ikke er præget af fred – nu såvel som før. På denne konference dykker vi ned i brugen af historie og sang som våben i krig og geopolitik.

Program

9.30 Velkomst

/ Lise Korsgaard, sekretariatsleder i Grundtvigsk Forum og professor emeritus Ove Korsgaard

9.45 Union eller undergang. Kampen for et forenet Skandinavien

/ Rasmus Glenthøj, lektor i historie, SDU

De fleste historikere har afskrevet skandinavismen og ideen om en nordisk union som en sværmerisk fantasi og set de tre skandinaviske nationalstater som historiens uundgåelige afslutning. Rasmus Glenthøj fortæller her en helt anden historie om statskup, krig, bortførelse af den danske kongefamilie, revolution og indsættelse af Sverige og Norges konge på den danske trone. Foredraget bygger på bogen *Union eller undergang* (2021), der er skrevet sammen med Morten Nordhagen Ottosen.

10.45 Pause

11.00 Den danske nationalstats fødselsveer

/ Ove Korsgaard, professor emeritus, AU

Hvad var Grundtvigs særlige bidrag til fødslen af den danske nationalstat? Fødslen var hård og langstrakt. De første plukveer begyndte allerede omkring 1814, men veerne tog først for alvor til i 1848, og kulminerede i en særdeles smertefuld og traumatisk fødsel i 1864. Smerten ophørte langt fra med fødslen, for den nyfødte manglede noget, Nordslesvig. Foredraget bygger på bogen *Nationalstatens fødselsveer. Med Grundtvig og hans politiske venner som fødselshjælpere*, der udkommer på Aarhus Universitetsforlag i sensommeren 2024.

En del af...

HIM
MEL
BLÅ

GRUNDTVIGSK
FORUM

Sensommerfestival i Vartov
2.-8. september 2024

grundtvigskforum.dk/himmelblaa

Konference om

Grundtvig, krig og geopolitik

Vartov, 3/9 2024 kl. 9.30-16

12.00 Frokost

12.45 Om Putins brug af historien som våben

/ Morten Lassen, lektor i dansk og historie, KVUC

Putin er en historiekriger, som legitimerer invasionen af Ukraine med et historiesyn fra middelalderen. Han er også en historioterapeut, der har fået den russiske befolkning til at marchere sammen mod en lysende fortid. Den nuværende russiske aggression har dybe historiske rødder, og invasionen burde ikke være kommet som et chok i følge Morten Lassen. Foredraget bygger på bogen *Historien som våben* (2024).

13.30 Ingemann som geopolitiker:

Et forsvar for helstaten

/ Lone Kølle Martinsen, forskningschef på Frederiksborg Nationalhistoriske Museum

I de to digte og fire historiske romaner som digteren B.S. Ingemann publicerede mellem 1824 og 1836 argumenterede han for en helstat, altså en stat hvor flere kulturer og sprog kunne sameksistere. Det viser sig i, hvor handlingen i Ingemanns værker finder sted, hvilket sprog romanfigurerne taler, og hvilke fortællinger han knæsætter som betydningsbærende. Som Kong Valdemar påpeger: "Enhver, som tjener Kongen af Danmark villig og tro, er dansk i Sind og Hjerte" (Valdemar Seier, 1826).

14.15 Pause

14.30 Grundtvigs og Caroline Amalies tvist om det nationale spørgsmål

/ Harald Nielsen, cand.theol. og kirkehistoriker

Det er velkendt, at Grundtvig og Dronning Caroline Amalie stod hinanden nær. Mindre kendt er det, at de på et afgørende punkt var dybt uenige om det nationale spørgsmål. Hvor Grundtvig støttede en deling af hertugdømmet Slesvig efter nationalt sindelag og dermed afståelse af det tysksindede Holsten, stod Dronningen fast på helhedsstaten, og sine brøders arvekrav til *hele* den danske trone. Uenigheden kom for alvor for dagen, da Grundtvig i 1844 deltog som taler ved det store nationale møde på Skamlingsbanken. I foredraget inddrages læsning af relevante trykte og utrykte kilder.

15.15 Højskolesangbogens bidrag til historiens glemsel

/ Jørgen Carlsen, tidl. forstander på Testrup Højskole

Vores historiske hukommelse er uden tvivl præget af de sange, vi synger og måske i lige så høj grad af de sange, vi ikke synger længere. Det gælder en lang række sange, der handler om krig og kamp for fædrelandet. For eksempel gled Mads Hansens sang fra september 1864, 'Til våben brødre! Tag bøssen fat!', ud i 11. udgave af Højskolesangbogen i 1926. Ligeledes er en række strofer, der handler om krig og kamp, redigeret ud af sange, der stadig er med. Jørgen Carlsen giver smagsprøver på, hvad man tidligere sang. Og hvorfor.

16.00 Afslutning

BILLET

175 kr. / 125 kr. for studerende og medlemmer af Grundtvigsk Forum.

Billetten inkluderer mad og drikke i løbet af dagen.

Køb billet på grundtvigskforum.dk/shop/billetter/grundtvig-geopolitik

Konferencen er tilrettelagt i samarbejde med Aarhus Universitetsforlag og Grundtvig-Selskabet.

GRUNDTVIGSK
FORUM